

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudce Mgr. Lukáše Pišvejce (soudce zpravodaj) a soudkyně JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobce: **V.L.**, bytem ...
zastoupený advokátem Mgr. Václavem Voříškem
sídlem Ledčická 649/15, Praha 8

proti
žalovanému: **Městský úřad Cheb**
sídlem náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 1/14, Cheb

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, spočívajícím v nezákonné volbě způsobu vymáhání pohledávky ve výši 2 500 Kč prostřednictvím soudního exekutora,

takto:

- I. Zásah žalovaného vůči žalobci, spočívající ve volbě způsobu vymáhání pokuty ve výši 1.500 Kč a nákladů správního řízení ve výši 1.000 Kč, uložené žalobci rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 9. 2015, č. j. MUCH 81790/2015, prostřednictvím soudního exekutora, byl nezákonný.
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobci náklady řízení ve výši 12.200 Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Václava Voříška, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Nezákonný zásah

1. Žalobce se žalobou domáhal ochrany před nezákonným zásahem, který měl spočívat v nezákonné volbě způsobu vymáhání pohledávky ve výši 2 500 Kč prostřednictvím soudního exekutora, kdy pravděpodobné náklady exekučního řízení dosahují výše 6 897 Kč, a tedy došlo k porušení § 175 odst. 2 zák. č. 280/2009 Sb., daňový řád, protože náklady spojené s vymáháním nedoplatku jsou ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.

II.

Žaloba

2. Žalobce v podané žalobě uvedl následující skutečnosti. Z exekučních dokumentů se dozvěděl, že dne 6. 12. 2018 podalo Město Cheb exekuční návrh sp. zn. KSÚ 1319/2015/3159640487/Kr na vymáhání nedoplatku na pokutě ve výši 2 500 Kč, ve kterém navrhlo soudního exekutora Mgr. Davida Koncze k provedení exekuce. Žalovaný se nepokusil o vymáhání daňového nedoplatku prostřednictvím daňové exekuce, nýbrž rovnou podal exekuční návrh. Z exekučního příkazu se žalobce dozvěděl, že exekutor stanovil předběžně celkovou částku nákladů exekuce na částku 6 897 Kč, přičemž samotný nedoplatek činí částku ve výši pouhých 2 500 Kč.
3. Podle § 106 odst. 1 správního řádu je exekucním správním orgánem obecný správce daně, tj. žalovaný (bez ohledu na to, kdo podal exekuční návrh). Výše citované ustanovení je pro žalovaného závazné, neboť je v řízení o výkonu exekučního titulu exekucním správním orgánem ve smyslu § 106 odst. 2 správního řádu, protože vydal vykonávané rozhodnutí v prvním stupni [§ 105 odst. 1 písm. a) správního řádu].
4. Žalovaný měl na výběr, zda o provedení exekuce požádá obecného správce daně podle § 106 odst. 2 správního řádu nebo využije k provedení exekuce soud nebo soudního exekutora podle § 105 odst. 2 správního řádu.
5. Podle § 175 odst. 1 daňového řádu správce daně může vymáhat nedoplatek daňovou exekucí nebo zabezpečit vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora. Možnost volby mezi těmito dvěma způsoby vymáhání nedoplatku však je korigována ust. § 175 odst. 2 daňového řádu.
6. Z výše uvedeného byl žalobce názoru, že se žalovaný dopustil nezákonného zásahu, neboť porušil § 175 odst. 2 daňového řádu. Náklady exekuce spojené s vymáháním nedoplatku dosahují částky více než 2,7x vyšší než samotná jistina. Jedná se tedy o zjevný nepoměr mezi dlužnou částkou a výší nákladů na její vymáhání.
7. K právní otázce zjevného nepoměru žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 143/2014-47, který se zabýval výkladem tohoto právního pojmu ve vztahu k ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu: „*účelem tohoto ustanovení, které pro řízení o vymáhání daní upřesňuje zásadu zdrženlivosti a přiměřenosti zakotvenou obecně v § 5 odst. 3 daňového řádu, je zamezit vymáhání bagatelních nedoplateků prostřednictvím soudních exekutorů a s tím spojenému nárůstu nákladů povinných*

subjektů.“ V citovaném rozsudku NSS řešil naprosto srovnatelný případ, jelikož nedoplatek činil částku ve výši 2 500 Kč a náklady spojené s jeho vymáháním prostřednictvím soudního exekutora pak činily částku ve výši 7 865 Kč. Jednalo se tedy o srovnatelný nepoměr mezi jistinou a náklady exekuce, kdy NSS konstatoval, že správce daně, tj. správní orgán, který pokutu uložil, porušil § 175 odst. 2 daňového řádu, a tím se dopustil nezákonného zásahu, neboť výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, je ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.

8. Dále Krajský soud v Českých Budějovicích ve svém rozsudku ze dne 3. 5. 2017, č. j. 51 A 24/2017-41, určil, že volba způsobu vymáhání pokuty ve výši 3 000 Kč, uložené žalobci příkazem žalovaného, prostřednictvím soudního exekutora, byla nezákonná. Nepoměr mezi náklady exekuce a vymáhanou částkou byl ještě nižší než v případě žalobce. Pomocí argumentu „od menšího k většímu“ (*a minori ad maius*) je tedy nutné dospět k závěru, že i v případě žalobce se jednalo o nezákonný zásah.
9. Výkon správních rozhodnutí soudním exekutorem není bez dalšího vyloučen [veřejnoprávní rozhodnutí je exekučním titulem podle § 40 odst. 1 písm. e) exekučního řádu], ovšem soudní exekutor může být osloven exekučním správním orgánem podle § 175 odst. 1 daňového řádu pouze v případě, že jsou splněny podmínky podle § 175 odst. 2 daňového řádu, nebo podle § 105 odst. 2 správního řádu v případě exekucí na nepeněžitá plnění.
10. Nelze argumentovat ani institutem snížených nákladů exekuce v případě dobrovolného splnění. K tomuto žalobce opět odkázal na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích, neboť v posuzovaném případě došlo k uhrazení dlužné částky za snížených exekučních nákladů, a přesto byl postup správního orgánu vyhodnocen krajským soudem jako nezákonný: *„Žalovaný dále namítal, že žalobce dlužnou částku uhradil v zahájeném exekučním řízení soudnímu exekutorovi dobrovolně a tím se snížily náklady exekuce na částku 3 932,50 Kč s DPH, což podle žalovaného již nejsou náklady jsoucí ve zjevném nepoměru k vymáhané částce. K tomu lze uvést toliko to, že pro krajský soud byl rozhodný stav v době, kdy k nezákonnému zásahu došlo, tj. k datu 6. 1. 2017, resp. 8. 2. 2017, kdy byl v důsledku postupu exekučního správního orgánu žalobce vyrozuměn o tom, že předpokládané náklady exekuce přesáhnou částku 8 000 Kč. Tato částka byla rozhodná pro krajský soud při poměřování toho, zda byla či nebyla ve zjevném nepoměru k vymáhané částce. Obdobně věc posuzoval i Nejvyšší správní soud v již citovaném rozsudku [rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. července 2015, č. j. 8 As 143/2014-47, bod 16, pozn. žalobce], když uvedl, že „náklady spojené s vymáháním prostřednictvím soudního exekutora tedy představovaly k okamžiku rozhodování žalovaného o vhodném způsobu vymáhání potenciálně částku 7865 Kč, tj. více než trojnásobek dlužné částky. Taková výše nákladů je ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky.“ Dále tento soud vyslovil názor, že „rozhodující pro posouzení nezákonnosti zásahu je ten okamžik, kdy se žalovaný rozhodl, že provede exekuci cestou soudního exekutora. V tom okamžiku byl povinen zvážit poměr potenciálních nákladů s výší nedoplatku.“ Krajský soud pouze doplňuje, že pokud by byla exekuce provedena v souladu se správním a daňovým řádem, tak by v případě vymáhání nedoplatku ve výši 3 000 Kč činila výše nákladů podle § 183 odst. 1 daňového řádu částku 500 Kč.“ Dále vyslovil, že otázka nepoměru výše nákladů exekuce k výši nedoplatku musí být posuzována individuálně pro každý konkrétní případ.*
11. Z citovaného rozsudku se podává, že není rozhodné, zda byla dlužná částka uhrazena ve lhůtě za snížených nákladů exekuce, nýbrž podstatnou okolností je, kolik činily potencionální náklady vymáhání nedoplatku ke dni, kdy žalovaný volil způsob vymáhání

nedoplatku, tedy v době, kdy žalovaný podal exekuční návrh soudnímu exekutorovi. V tomto případě činily potencionální náklady exekuce částku zhruba 6 897 Kč, tedy více než dvojnásobek vymáhané jistiny, jednalo se tedy o zjevný nepoměr.

12. Zjevný nepoměr je nutno posuzovat i v komparaci s náklady daňové exekuce, kterou má správce daně zvolit primárně. Náklady daňové exekuce činí 2 %, minimálně 500 Kč. V případě, že by žalovaný postupoval v souladu se zákonem a užil k vymáhání daňovou exekuci, činily by náklady na jeho vymáhání částku 500 Kč. Při poměrování nákladů exekuce, tedy cca 6 897 Kč a 500 Kč se jedná téměř o 14násobek těchto nákladů. V tomto případě se tedy jednalo o zjevný nepoměr.
13. Žalobce uzavřel, že též žalovaný se dopustil nezákonného zásahu, pokud požádal o vymáhání nedoplatku soudního exekutora, neboť mu již v době rozhodování muselo být zřejmé, že náklady spojené s vymáháním nedoplatku budou ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky. K takovému závěru ostatně dospěl NSS v již výše citovaném rozsudku (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. července 2015, č. j. 8 As 143/2014-47): *„Pokud správní orgán poruší svou povinnost a pověří vymáháním soudního exekutora, přestože náklady spojené s tímto způsobem vymáhání budou ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky, dopustí se nezákonného zásahu, proti kterému je přípustná ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s.“*
14. Žalobce byl nezákonným zásahem žalovaného přímo zkrácen na svých veřejných subjektivních právech, neboť soudní exekutor počal nedoplatek vymáhat, a to i spolu s částkou neadekvátně vysokých nákladů exekuce, čímž zasáhl do života žalobce (soudní exekuce je asi pro každého člověka značně stresující) a krátil jeho právo na ochranu vlastnictví, a to jen pro bagatelní částku na pokutě.
15. Žalobce tudíž navrhl, aby soud rozsudkem určil, že zásah žalovaného vůči žalobci, spočívající ve volbě způsobu vymáhání pokuty ve výši 2 500 Kč, uložené žalobci rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 9. 2015, č. j. MUCH 81790/2015, sp. zn. KSÚ 7872/2014, prostřednictvím soudního exekutora, byl nezákonný; a aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

16. Žalovaný ve svém vyjádření k podané žalobě uvedl, že tvrzení obsažená v žalobě jsou postavena na zkresleném popisu rozhodných skutečností a nesprávné aplikaci judikatury a výkladu příslušných zákonných ustanovení. Žalovaný byl přesvědčen, že postupoval secundum et intra legem. Žalobce dle žalovaného využil velmi jednostranně zaměřenou a v praxi obtížně aplikovatelnou judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které následně vycházejí rozsudky krajských soudů.
17. Žalobce se dopustil dne 10. 7. 2014 správního deliktu dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, za který mu byla uložena pokuta 1 500 Kč spolu s povinností uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Rozhodnutí Městského úřadu Cheb, odboru správních činností a obecního živnostenského úřadu, proti kterému žalobce neúspěšně brojil odvoláním ke Krajskému úřadu Karlovarského kraje, nabylo právní moci dne 19. 11. 2015. Žalobci byla tímto rozhodnutím uložena povinnost uhradit shora uvedenou pokutu spolu s náklady řízení, a to do 30 dnů od právní moci rozhodnutí.
18. Žalobce však svou povinnost nesplnil a předmětnou pokutu s náklady řízení neuhradil, proto byl následně vyrozuměn Městským úřadem Cheb, odborem, finančním, o výši

nedoplatku s upozorněním, že pokud dlužnou částku do 15 dnů neuhradí, bude dlužná částka vymáhána prostřednictvím soudního exekutora. Toto vyrozumění žalobce osobně převzal dne 29. 10. 2018. Ani na základě vyrozumění však žalobce dlužnou částku neuhradil, a proto byl dne 4. 12. 2018 oprávněným realizován exekuční návrh, na jehož základě soudní exekutor Mgr. David Koncz zahájil předmětnou exekuci.

19. Z ustanovení § 175 odst. 1 a 2 daňového řádu jednoznačně vyplývá, že se jedná o právní normu s relativně neurčitou hypotézou. Tato právní norma přenechává velký prostor k uvážení, v každém jednotlivém případě vymezit hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností.
20. V důvodové zprávě k daňovému řádu je k ustanovení § 175 uvedeno: „*K realizaci vymáhání se správci daně v odstavci 1 ponechává možnost volby, zda tak učiní sám postupem označeným v navrhované úpravě jako daňová exekuce, zda podá návrh na výkon rozhodnutí soudu, či požádá o vymožení nedoplatku soudního exekutora. V rámci volby způsobu vymáhání by měl správce daně s přihlédnutím k nutnosti šetřit práva zúčastněných osob (zásada přiměřenosti) a k zásadě hospodárnosti, jakož i k vlastnímu personálnímu vybavení, zvolit co nejefektivnější možnost pro vymožení dlužného nedoplatku. Odstavec 2 v tomto ohledu stanoví výslovný požadavek na to, aby zvolený způsob vymáhání garantoval, že náklady spojené s vymáháním, které jsou přeneseny na dlužníka, nebudou ve zjevném nepoměru k výši vymáhaného nedoplatku.*“
21. S odkazem na citovanou pasáž důvodové zprávy žalovaný zdůraznil, že způsob vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora předpokládá daňový řád, což znamená, že i dle zákonodárce mohou nastat situace, kdy bude přinejmenším vhodné přistoupit k vymáhání nedoplateků prostřednictvím soudního exekutora, a to s vědomím výše nákladů, které bude soudní exekutor po daňovém dlužníku požadovat. V této souvislosti žalovaný odkázal na ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu, ze kterého vyplývá, že nepoměr mezi náklady na vymáhání a vymáhanou částkou nesmí být zjevný. Je tedy nepochybné, že určitá míra nepoměru je přípustná ex lege, a správce poplatku musí dbát na to, aby tento nepoměr nebyl na první pohled zřejmý.
22. Jednoznačnou odpověď na otázku, zda je exekuce prováděná soudním exekutorem přiměřená, při aplikaci pouze finančního kritéria, bez zvážení všech souvisejících okolností, dát nelze. Přiměřenost tak musí být posuzována nejen s ohledem na finanční kritérium, ale i s ohledem na další skutečnosti. Za účelem vymezení dalších kritérií, na základě kterých lze dospět k závěru o přiměřenosti exekučních nákladů, lze využít judikaturu Ústavního soudu, dle kterého nelze přiměřenost vnímat pouze numericky, neboť je objektivně podmíněna charakterem projednávané věci a musí být zkoumána ve světle konkrétních okolností případu, s přihlédnutím ke složitosti věci, chování stěžovatele a chování příslušných orgánů (I. ÚS 641/04).
23. Prvním kritériem je postup správce poplatku. V zásadě se jedná o to, zda správce poplatku splní všechny své zákonné povinnosti a zda případně činí i další úkony vedoucí poplatníka k tomu, aby řádně splnil svou poplatkovou povinnost. Správce poplatku má možnost připomenout dlužníku, že má poplatkovou povinnost po lhůtě splatnosti, v jaké výši a s jakým mezním termínem úhrady a upozorněním na možnost využití exekučního řízení, což se v žalovaném případě stalo. Dalším kritériem je chování daňového dlužníka v průběhu daňového řízení. Je to totiž dlužník, který v první řadě ovlivňuje již to, zda zaplatí nedoplatek. V praxi se lze čím dál více setkat s případy, kdy dlužník se správcem daně nekomunikuje, nesplní si svou poplatkovou povinnost, a jakmile je nedoplatek

vymáhán prostřednictvím soudního exekutora, jsou všechny závazky splněny, a to navíc ve zkrácené době s polovičními exekučními náklady.

24. Žalovaný dále citoval z judikatury Krajského soudu v Praze. „Podle přijaté praxe Krajského soudu v Praze nepřiměřenost vymáhané pohledávky ve vztahu k nákladům exekučního řízení nastává tam, kde vymáhaná pohledávka nepřevyšuje 1/3 nákladů exekuce v základní sazbě, tj. 1/3 z částky 6.655 Kč. Proto tam, kde vymáhaná pohledávka dosahuje nižší částky než 2.200 Kč, je obvykle vedení exekuce prostřednictvím soudního exekutora, s odkazem na ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu, nedůvodné.“ (z usnesení Krajského soudu v Praze č. j. 19 Co 451/2017 ze dne 18. 12. 2017). Uvedené bylo potvrzeno v usnesení č. j. 27 Co 192/2018 ze dne 24. 7. 2018, kde bylo dále doplněno: „Zákon výslovně počítá s tím, že náklady výkonu nemusí být nutně zcela „přiměřené“ vymáhanému nedoplatku, nesmí však být „zjevně nepřiměřené“. Pokud zákona současně nedává žádné vodítko pro posouzení přiměřenosti, natož nepřiměřenosti „zjevné“, vychází odvolací soud jednotně ze shora popsaného limitu výše daňové pohledávky.“
25. Rozsudky citované žalobcem jsou dle žalovaného poplatné době realizace předmětných exekucí a navíc je z nich jednoznačně patrné, že i soudci, resp. senáty soudců, jako nejvyšší autority výkladu a aplikace práva ve společnosti, nebyli schopni příslušné ustanovení § 175 daňového řádu zcela jednotně aplikovat, natož vyložit, neboť žádný z předmětných judikátů neobsahuje obecný princip, kterého by se správní orgán měl držet při posouzení, zda „výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.“ Nikdo nemůže po správním orgánu požadovat fundovaný aplikační výklad uvedené právní normy, když to opakovaně neučinil ani NSS, který nedává žádné vodítko pro správní orgány.
26. Jak vyplývá z uvedených usnesení příslušných senátů Krajského soudu v Praze, ani příslušný soudní exekutor, u kterého se jistě očekává daleko vyšší erudice než u úředníků správního orgánu, nebyl schopen příslušné ustanovení daňového řádu správně vyložit a aplikovat. Nelze tedy než uzavřít, že nebýt citovaných, soudní praxí stanovených, pravidel aplikace § 175 daňového řádu, bylo by pro úředníky správního orgánu, v kontextu předcházející judikatury NSS, téměř nemožné stanovit objektivně hranici přiměřenosti realizace daňové exekuce prostřednictvím soudního exekutora.
27. Žalovaný konstatoval, že v rámci exekuce stanovil z opatrnosti hranici ještě vyšší, než jaká byla stanovena při aplikaci ustanovení § 175 daňového řádu a judikatury Krajským soudem v Praze (ten stanovil hranici pro předání věci k vymáhání exekutorovi 2 200 Kč), tedy hranici 2 500 Kč, což je částka, která převyšuje jednu třetinu nákladů exekuce v požadované sazbě o 201 Kč. Proto byl žalovaný přesvědčen o správnosti svého postupu. Jedná se navíc o penzum pohledávek, které žalovaný již není schopen vlastními pracovníky zvládnout. Průměrné náklady na pracovníka zařazeného dle katalogu prací do příslušné platové třídy, který může daňovou exekuci sám realizovat, činí ročně cca 480 000 Kč. Tyto náklady by však šly k tíži žalovaného potažmo daňových poplatníků, kteří své povinnosti řádně plní. I z hlediska hospodárnosti tedy žalovaný postupuje zcela v intencích zákonné úpravy.
28. Poté co vyjádřil odůvodněný předpoklad, že výkladová, aplikační i rozhodovací praxe soudů bude v obdobných případech jednotná, žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV.

Replika žalobce

29. Žalobce v podané replice setrval na důvodnosti žaloby. Nad její rámec uvedl, že výše nákladů exekuce by neměla být další sankcí za opožděné uhrazení nedoplatku, ale měla by odpovídat reálně vzniklým nákladům spojeným s vymáháním nedoplatku. Pokud žalovanému dělá problém interpretace neurčitého právního pojmu „zjevný nepoměr“, nemůže být neznalost práva žalovaného k tíži žalobce. Žalovanému navíc nepochybně jeho majetkové poměry umožňují, aby zaměstnával osoby s právním vzděláním, případně si může externě zajistit služby osob s právním vzděláním, které mu mohou pomoci vyložit právní předpisy, které souvisí s výkonem jeho působnosti.
30. Žalobce dále poukázal na to, že způsob vymáhání exekuce, který byl nakonec úspěšný (stržení částky z účtu žalobce), mohl provést žalovaný sám jakožto správce daně nebo též finanční správa, kterou mohl o exekuci nedoplatku požádat, a to v obou případech při zlomkových nákladech exekuce (500 Kč). Žalovaný se však o exekuci vůbec nepokusil a rovnou předal věc soudnímu exekutorovi.
31. Co se týče odkazu na usnesení Krajského soudu v Praze sp. zn. 17 Co 17/2018, žalobce k tomu uvedl, že názor krajského soudu nelze povyšovat nad názor NSS, ani nad ustálenou judikaturu dalších správních soudů. Navíc žalobci se žalovaným citované usnesení ani nepodařilo dohledat a měl proto za to, že se jedná o judikát fiktivní. Je navíc zvláštní, aby otázku řešil civilní senát, a to navíc v usnesení. Žalobce získal podezření, zda nebylo oslovení soudního exekutora u takto bagatelního nedoplatku ryze účelové, tedy že žalovanému šlo právě o to, aby byl žalobce povinen hradit vedle nedoplatku též nepřiměřeně vysoké náklady exekuce, tedy aby jednak došlo k poškození žalobce a na druhé straně k obohacení soudního exekutora, když z praktického hlediska není žádného důvodu, proč by takto bagatelní nedoplatky měl vymáhat primárně soudní exekutor, když stejně tak dobře mohl nedoplatek vymáhat sám žalovaný nebo finanční správa.
32. Žalobce dále opětovně odkazoval na ustálenou praxi NSS, konkrétně citoval rozsudky ze dne 4. 7. 2018, č. j. 3 As 206/2017-46, ze dne 19. 4. 2018, č. j. 7 As 310/2017-25, a ze dne 8. 2. 2017, č. j. 9 Afs 212/2016-47.

V.

Vyjádření účastníků při ústním jednání

33. Žalobce se k jednání nedostavil, žalovaný odkázal na svou argumentaci obsaženou ve vyjádření k žalobě.

VI.

Posouzení věci soudem

34. V souladu s § 87 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.

VII.

Rozhodnutí soudu

35. Žaloba je důvodná.
36. Předmětem sporu mezi účastníky je otázka, zda žalovaný postupoval v rozporu s § 175

odst. 2 daňového řádu, podle něhož „*správce daně zvolí způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku*“, když k vymození pohledávky ve výši 2.500 Kč (pokuta a náklady správního řízení) zvolil vymáhání prostřednictvím soudního exekutora, čímž náklady exekuce dosáhly částky 3.327,5 Kč ve smyslu příkazu k úhradě nákladů exekuce ze dne 15. 1. 2019, č. j. 074 EX 11130/18-018 (potenciální náklady exekučního řízení činily podle exekučního příkazu ze dne 8. 1. 2019, č. j. 074 EX 11130/18-016 částku 6.897 Kč) místo toho, aby byla vedena daňová exekuce, s níž jsou spojeny nižší náklady pro povinného.

37. Soud úvodem předesílá, že ke skutkově téměř totožným případům (co do poměru vymáhané částky a nákladů exekuce) se správní soudy vyjadřovaly opakovaně. Například Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 22. 8. 2017, č. j. 62 A 113/2017 – 54 shledal nezákonný zásah správního orgánu ve vymáhání pokuty za přestupek ve výši 2.500 Kč a nákladů řízení ve výši 1.000 Kč (tj. pohledávky ve výši 3.500 Kč) prostřednictvím soudního exekutora, přičemž náklady exekuce činily 4.032,50 Kč. Tento závěr v plném rozsahu aproboval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 7. 2018, č. j. 3 As 206/2017 – 46. Ke stejnému výsledku, v případě, v němž se nedoplatek blížil nákladům exekuce, dospěl i jiný senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 19. 4. 2018, č. j. 7 As 310/2017 – 25. Lze proto shrnout, že při existenci konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu plně dopadající na skutkové okolnosti nyní projednávané věci (tj. náklady exekuce mírně převyšující vymáhaný dluh) nemohl zdejší soud postupovat jinak, než žalobu shledat důvodnou.
38. Žalovaným odkazové rozsudky senátu Krajského soudu v Praze rozhodujícího ve věcech civilních nemohou na výše citované konstantní judikatuře správních soudů nic změnit. Je třeba si uvědomit, že otázka vzájemného poměru vymáhané částky a exekučních nákladů není jediným vodítkem při posouzení zákonnosti postupu žalovaného. Nejvyšší správní soud totiž konstatoval (viz výše uvedený rozsudek ze dne 4. 7. 2018), že „*povinností správce daně při výběru způsobu vymáhání proto bude nejen vyvarovat se zjevného nepoměru mezi výší nákladů spojených s vymáháním a výší vymáhaného nedoplatku, ale obecně zvolit takový způsob, s nímž jsou spojeny co nejnížší náklady daňového subjektu. Je proto povinen také porovnat, jaké náklady vznikají při jednotlivých způsobech vymáhání, a zvolit způsob pro dlužníka nejprůzračnější. Standardním způsobem vymáhání proto bude daňová exekuce.* (zvýrazněno zdejším soudem)“
39. Pokud se jedná o argumentaci žalovaného, již líčí problémy spojené s vymáháním bagatelních pohledávek prostřednictvím vlastních zaměstnanců (zvýšené náklady, které by mohl vynaložit jinak), pak k tomu soud uvádí, že žalovanému nic nebrání pohledávky vymáhat prostřednictvím Celní správy, která je ve smyslu § 8 odst. 2 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě ČR, „*obecným správcem daně podle správního řádu a vykonává správu placení peněžitých plnění v rámci dělené správy, která jsou příjmem státního rozpočtu, státních fondů nebo rozpočtů územních samosprávných celků.*“ Dále je nutné zdůraznit, že právě uvedené nijak nebrání žalovanému ve vymáhání bagatelních pohledávek (pokut) prostřednictvím soudního exekutora ve specifických případech – zejména za situace, v níž ze strany přestupce dochází typicky v oblasti dopravy ke konstantnímu porušování právních předpisů a opakovanému ukládání pokut v blízké časové souvislosti – v tomto případě může žalovaný přistoupit k vymáhání více pohledávek proti témuž povinnému v rámci jednoho exekučního řízení, čímž se poměr vymáhané částky a odměny exekutora

dostane do přijatelné úrovně naplňující požadavky citované judikatury správních soudů.

VIII.

Náklady řízení

40. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto mu soud přiznal v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 2.000 Kč a v odměně advokáta za úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), tj. převzetí a příprava zastoupení, dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), tj. podání žaloby a repliky. Podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. advokátního tarifu sazba za jeden úkon právní služby ve věcech žalob projednávaných podle soudního řádu správního činí částku 3.100 Kč. Za tři úkony právní služby tak žalobci přísluší náhrada ve výši 9.300 Kč. Podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu má advokát za jeden úkon právní služby nárok na paušální částku ve výši 300 Kč. Za tři úkony právní služby tak soud žalobci přiznal náhradu ve výši 900 Kč

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 9. dubna 2019

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu